

Razlaga Lukovega evangelija

3,30-33.35-36

Če smo torej dognali, da je Tamara našla mesto v Gospodovem rodovniku spricho skrivnosti, smemo misliti, da je tudi Ruta nedvomno omenjena v njem s podobnim razlogom. Zdi se, da je njo imel v mislih sveti apostol, ko je v duhu uvidel, da mora slaviti poklicanost poganov po evangeliju, in je zapisal: *“Postava ni bila dana za pravične, marveč za krivične.”*

Kako torej, da se je Ruta omožila z Judom, čeprav je bila tujka? In zakaj je evangelist menil, da mora omeniti to zvezo, ki jo je postava prepovedovala? Mar Odrešenik ni izšel iz neoporečnega rodu? To se nam mora zdeti pregrešno, če se ne povrnemo k apostolovi besedi, da postava ni bila dana za pravične, temveč za krivične. Kako bi namreč Ruta mogla stopiti v Gospodovo občino, ko bi ne bila pred postavo čista in brez madeža? Saj je bila vendar tujka in Moabka, Mojzesova postava pa je prepovedovala poroke z Moabci in jih izključila iz Gospodove občine. Pisano je namreč: *“Noben Moabec naj ne pride v občino Gospodovo, tudi do desetega rodu naj ne pride v občino Gospodovo, vekomaj ne.”*

Postava je bila sicer dana krivičnim in grešnikom; Ruta pa je presegla to opredelitev postave, saj je vstopila v Gospodovo občino, postala Izraelka in zaslužila biti prišteta med Gospodove prednike. Izbrana je bila namreč zavoljo duhovne, ne pa telesne sorodnosti. Zato nam je gotovo velik zgled, saj je nekaka predpoda vseh nas, ki smo bili izbrani iz vseh narodov, da bi vstopili v Gospodovo Cerkev. Njo, ki si je zaslužila biti sprejeta v skupnost svetih, torej posnemajmo, da bi tudi mi postali vredni izvolitve v Gospodovo Cer-

kev zaradi svojega življenja, ker bi nas priporočala naša dela.

Ko je Izraelce v zadnjih dneh sodnikov stiskala lakota, je namreč neki mož odšel iz mesta Betlehema, v katerem je bil rojen Kristus, z ženo in dvema sinovoma živet v moabsko deželo. Možu je bilo ime Elimeleh, ženi pa Naomi. Sinova sta si vzela za ženi Moabki – eni je bilo ime Orfa, drugi pa Ruta – in živel tam kakih deset let, potem pa sta umrla. Ker se je Naomi, potem ko so ji umrli sinova in mož in je izvedela, da je Bog obiskal Izraela, pripravljala na vrnitev domov, je začela prepričevati ženi svojih sinov, naj se vrneta v svojo deželo. Ena je odšla, Ruta pa je ostala s taščo.

Ta ji je rekla: *“Glej, tvoja svakinja se je vrnila k svojemu ljudstvu in k svojim bogovom; pojdi še ti za njo!”* Ruta pa ji je odvrnila: *“Ne nameravam te zapustiti in se vrniti k svojemu bogu, zakaj, kamor koli boš šla, bom šla s teboj, in kjer se boš ustalila ti, se bom ustalila jaz. Tvoje ljudstvo je moje ljudstvo in tvoj Bog je moj Bog. In kjer boš umrla, bom umrla tudi jaz, in kjer bodo pokopali tebe, bodo pokopali tudi mene.”* Tako sta obe prišli v Betlehem. Ko pa je Booz, Davidov praded, videl Rutino zvestobo do tašče, njeno spoštljivost do mrtvih in njeno vero v Boga, jo je vzel za ženo po Mojzesovi postavi, da bi obudil zarod umrlemu sorodniku.

Bodimo pozorni na to, da takrat, ko je – kakor je pisano – paberkovala med žetvijo na njivi in prihranila hrano tudi za taščo, ni odšla za mladeničem, pač pa za zrelim možem. Zaradi tega ji je Booz tudi rekel: *“Krepost-*

na ženska si.” in še: *“Svoje poslednje usmiljenje si izkazala bolje kot prejšnje”*. Poslednje usmiljenje, ki ga je deležna Cerkev, je namreč večje kot usmiljenje do prejšnjega zbora vernih. O tem spregovorimo tukaj le na kratko, ker smo o tem več razpravljali v knjigah, ki sem jih napisal o veri.

Približal se je torej tisti, ki je bil daleč, ker se je oddaljil ta, ki je bil blizu, in, ko si je pridobil ženo, je vzel sandalo njenega bližnjega sorodnika. Navada je namreč bila, da je tisti, ki je bil najbližnji sorodnik, pa ni hotel vzeti v zakon svoje priženjene sorodnice, odvezal svojo sandalo in jo dal drugemu. V tem je zelo bogata skrivnost, saj je tisti, ki je v prispodobi sprejel tujko, dobil tudi priložnost za širjenje blagovesti.

Da je za nas prispodoba tudi njuna svatba, priča blagoslov starešin, ko pravijo: *‘Gospod naj dá, da bo žena, ki pride v tvojo hišo, kakor Rahela in kakor Lea, ki sta obe sezidali hišo Izraelovo. Bodi mogočen v Efráti in naj slovi tvoje ime v Betlehemu. Naj bo po potomstvu, ki ti ga bo Gospod dal po tej mladi ženi, tvoja hiša kakor hiša Pereca, ki ga je Tamara rodila Judu.’ In Boaz je vzel Ruto in postala mu je žena in rodila Obed, ki je bil oče Jéseju in stari oče Davidu.*

Ko sveti Matej z evangelijem kliče ljudstva v Cerkev, zato pravilno opozarja na to, da je sam Gospod ustanovil občestvo med ljudstvi, saj se je utelesil kot potomec tujcev. Hotel je, da bi bilo že to znamenje: od takih prednikov je izšel on, ki kliče ljudstva. Sledimo mu torej vsi, kar nas je od tujcev zbranih, pustimo svoje in recimo njemu, ki nas je s pomočjo besed Pavla ali kateregakoli škofa poklical k slavljenju Gospoda: *tvoje ljudstvo bo moje ljudstvo in tvoj Bog bo moj Bog*. Ruta je torej kakor Lea in Rahela: *pozabila je na ljudstvo in hišo svojega očeta*, razvezala vez postave in stopila v Cerkev.

Kako potrebno je bilo navesti Gospodov rodovnik, lahko vidimo iz besed pri neki starejši skrivnosti, s katero je bilo prerokova-

no, da bo Kristus rojen iz rodovine v Efráti. Rečeno je: *Z Gospodovo pomočjo bodi mogočen v Efráti in naj slovi tvoje ime v Betlehemu*. O kakšni mogočnosti pa je tu beseda, če ne o tem, da je zbral skupaj tuja ljudstva? In o kakšnem imenu, če ne o tem, da je Betlehem po mesu rojenega postal Gospodov rojstni kraj? Zato je bilo rečeno po preroku: *‘In ti, Betlehem Juda, nikakor nisi najmanjši med Judovimi voditelji; iz tebe bo namreč prišel vodnik, ki bo pasel moje ljudstvo Izraela.’* Vidimo torej, kako se z omenjanjem žena ujemajo zgodovina, življenje in skrivnost.

Ko pa tako branim Tamaro in Ruto, nočem zanikati, da so med Gospodove prednike prišteti tudi grešniki. Sveti Luka jih ni hotel omenjati in je zato ubral drugačno zaporedje pri nasledstvu; imenoval ni niti Ahába niti Jojahína in končno niti Urijájeve žene ne, da bi tako pokazal na brezmadežno zaporedje duhovniškega rodu. Toda prav kot je imel za svojo odločitev svoje razloge on, tako tudi sveti Matej, ki pri navajanju Kristusovega rodovnika omenja tudi grešnike, ni ravnal brez pravične utemeljitve. Z evangelijem namreč oznanja, da se je Gospod rodil po mesu, prevzel nase grehe vseh in bil podvržen krivicam in trpljenju – zato, da ne bi kdo pomislil, kako si pobožnost lahko lasti samo nekdo, ki je brez vsega tega. Tudi krivice omadeževanega porekla ni zavrgel in Cerkvi se ni treba sramovati tega, da se v njej zbirajo grešniki; saj je bil Gospod vendar rojen iz grešnikov. Najbrž tudi zato, da bi milost odrešenja poudaril s svojimi predniki – da ne bi kdo mislil, kako je madež prednikov lahko ovira za krepost, da se ne bi kdo ošabno ponašal s plemenitostjo prednikov, niti preveč sramežljivo ne zardeval zaradi zločinov svojih staršev nekdo, ki mu je navkljub rodu, s katerim se ne gre postavljati, podarjena možnost za cvet kreposti.

Prevedla David Movrin in Aleš Maver.